

in podporo za preplavljenec po pesniški dolini.

2. seja. Volitev zborničnega podpredsednika.

Dozdajšnji prvi podpredsednik Prade se je odpovedal tej svoji častni službi, ker so ga vsenemški prusaki hudo napadali. Na njegovo mesto je bil v drugi seji zbornice 18. oktobra izvoljen pristav iste stranke, kateri je pripadal Prade: profesor Kaiser. A mož ne more biti ponosen na svojo izvolitev. Glasovalo je izmed 425 poslancev le 276. Izmed teh 276 oddanih glasov je dobil le 120 glasov Kaiser; 125 glasovnic je bilo praznih ali so se glasile na druga imena.

Zidanje železnice preko Kranjskega v Trst.

Ko se je v pretečenem zasedanju razpravljalo o stavbi nove železnične zveze s Trstom, je zbornica soglasno zahtevala in je to železnični minister tudi obljubil, da bojo pri gradnji dobili zaslužek domači delavci. Godi se pa ravno nasprotno. Domačini se odrivajo, delo se je zročilo ptujcem, večnoma židovskim podjetnikom v škodo domačemu prebivalstvu. Poslanec Pogačnik je radi tega vložil interpelacijo do železničnega ministra ter zahteval nujne pomoči.

Slovanski centrum.

Med jugoslovanskimi poslanci vlada občna želja, da se združita slovanski centrum in jugoslovanski klub. Kakor hitro odgovori jugoslovanski klub na dotični predlog slovanskega središča, pride ta velevažna zadeva v razpravo. Do tistih mal sta sicer obadva kluba po obliki še sicer razločena, vendar je občevanje med članovi obeh klubov najprijaznejše. Predloge enega kluba podpirajo tudi člani drugega. — Po svojih pravilih si mora začetkom zasedanja slovanski centrum zopet izvoliti svoje predsedstvo. V načelnika je bil izvoljen dr. Šušteršič, v I. podpredsednika Barwinski, v II. dr. Gregorčič. V parlamentarno komisijo so pa izvoljeni dr. Hruban, Pihuljak in Žičkar. — Slovanski centrum je sklenil, da bo vsako predlogo, naj že prihaja od vlade ali izmed poslancev, presojal edino-le s stališča ljudske koristi. Če je predlog našemu ljudstvu koristen, bojo člani tega kluba glasovali za nj; v nasprotnem slučaju proti predlogu. Ta klub bo postopal popolnoma neodvisno.

Govor ministerskega predsednika dr. Körberja.

Precej v prvi seji se je oglašil k besedi ministerski predsednik dr. Körber. V obče je napravil njegov govor na poslance dober vtis.

Omenjal je začetkoma, da avstrijska vlada se ne sme naslanjati na katero posamezno narodnost, da se ne more vezati z nobeno stranko, mora biti nad strankami. Zeli pa, naj neha domači narodnostni prepir, dokler niso rešene razmere z Ogrsko in trgovinske pogodbe z zunanjimi državami. Resko se je izrazil proti ogrski državni polovici, ki zahteva od Avstrije le same koristi. Radi teh besedij je nastal po ogrskih časnikih velik krik proti Körberju. Zahtevajo, da se mora odstraniti ta mož, da bo zopet mir. Ta je pa lepa! Ogrska predrznost je že res kolosalna. Ogri nam hočejo nastavljeni in odstavljati naše ministre! Kako se napenjajo te žabe!

Nove postavbe.

Vlada zahteva tri milijone kron za podporo vsled uim. Potrebna je preosnova tiskovnega zakona (proč s porotniki v zadevi časnikov!). Vpeljala se bo postava proti pijančevanju (gostilničar, ki bo dal piti pijancu, zgubi pravico, zahtevati plačilo). Razpravljalo se bo o zavarovanju delavcev za starost in onemoglost, predložil se bo načrt postavbe gospodarske zadrage in v prospeh domače industrije. Dr. Körber želi slednjič, naj se razprava o državnem proračunu za leto 1902

dokonča pred novim letom. Po novem letu imajo zborovati deželni zbori, na spomlad se snide zopet državni zbor. — Dr. Körber je bil precej srečen s svojim govorom.

Razni nujni predlogi.

V prvih treh sejah se pa še ni začela obravnavati o državnem proračunu za l. 1902, temveč se je razpravljalo o raznih nujnih predlogih, in sicer o Fortovem, že poprej omenjenem predlogu glede trgovinske in carinske zveze z Ogrsko in drugimi državami; o predlogu Kaftana v prospeh železne in mašinske industrije, o Vychodilovem zastran odprave državnih mitnic. K tej točki je povzel besedo finančni minister, ki se trdovratno brani, predložiti to zahtevo v potrjenje presvitl. cesarju, dokler mu državni zbor ne dovoli novih dohodkov. Znano je bralcem »Slov. Gosp.«, da je vlada predložila postavo o zvišanju davka na železnične vožnje liste, da pokrije primanjkljaj, ki nastane vsled odprave državnih mitnic. Državne mitnice nesejo na leto 6 milijonov kron. Država pa dobi le samo 2 milijona; ostale 4 milijone pospravijo najemniki državnih mitnic. Kaftan je vložil še drugi nujni predlog, naj se poddržavijo nekatere železnice. Nemški narodnjaki so po Kaiserju zahtevali, naj vlada prepove redovnikom, izgnanim iz Francoskega, da bi se naseljevali na avstrijskih tleh.

Skupna zveza vseh slovanskih državnih poslancev.

Ker Nemci vedno bolj nestrpni prihajajo v svojih zahtevah proti Slovanom, se je sprožila misel, da bi bilo treba najtesnejše zveze slovanskih državnih poslancev. A ker se taki zvezi ne bi hoteli pridružiti Poljaki, se od mladočeske strani odsvetuje nameravana zveza.

Politični ogled.

Krščanske ljudske stranke. Občinskih volitev v Gradcu se bo letos udeležila tudi nemška krščanska ljudska stranka. Krščanske ljudske stranke napredujejo, liberalne propadajo.

Krščanska organizacija učiteljstva je tako naravna in se tako lepo strinja z vzgojnim poklicem, da je po vseh katoliških deželah že dosegla velike vspehe. V zgled so nam lahko katoliška učiteljska društva na Tirolskem, Predarlskem, v Zgornji in Spodnji Avstriji, ki so zbrala okoli sebe večino učiteljstva. Celo na severnem Češkem, kjer deželni zbor in odbor ni »klerikalen«, kjer katoliški učitelji nimajo pričakovati gmotnega dobička, pač pa preganjanje, celo tam se krščanska organizacija med nemškimi učitelji lepo razvija. Kako daleč pa smo v tem pogledu zaostali na Slovenskem, v deželah z globoko-vernimi, katoliškimi, zavednim ljudstvom! Skrajni čas je že, da se učiteljstvo tudi pri nas začne zavedati krščanskih načel in jih v javnost kazati. Krščanstvo, demokratstvo in stanovska zavest, te tri ideje morajo voditi učiteljstvo v javnem delovanju in tudi vsako njegovo organizacijo. Te tri ideje se strinjajo z njegovim poklicem, s socialnim stališčem in stanovskimi težnjami, in le te tri ideje mu bodo zagotovile zmago.

Srbski kralj je s posebnim prestolnim govorom otvoril državni zbor, ki je izvoljen na podlagi nove ustave. Kralj je omenjal, da Srbija živi z vsemi državami v dobrem razmerju, posebno pa je naglašal prijateljsko razmerje do ruske, turške in črnogorske države. Avstrije imenoma ni navedel, kar je jasen dokaz, da se Srbom ne zdi več vredno klanjati se pred našo državo. Take nasledke ima Slovanom sovražna politika našega ministra zunanjih zadev, grofa Goluchovskega.

Vojska v Južni Afriki. Zakaj vendar Angleži nočejo nič slišati, da bi se sklenil z Buri mir, kajti Buri so voljni mnogokaj žrtvovati z ozirom na splošni blagor? Glavno

besedo glede južnoafriške vojske ima v zboru ministrov samoumevno vojni minister Chamberlain. Chamberlain pa noče miru, ampak vojsko, ker njemu vojska več nese. Kako to? Na to vprašanje odgovarja najbolje občni zbor »združenih tovarn za izdelovanje orožja«, ki so po celem svetu znane pod imenom Chamberlain, kajti Chamberlain ima v teh tovarnah največ denarja. In na tem občnem zboru je govoril Chamberlain tudi te le besede: »Od ustanovitve teh tovarn se nismo imeli toliko posla in toliko čistega dobička, nego v tem letu. Naročila na orožje so se od meseca julija sem podvojila in se še vedno množe. Upravni svet je torej sklenil, da se izplača letos vsakemu delničarju po 20% čistega dobička. Zdaj lahko razumemo, zakaj Chamberlain nič ni navdušen, da se sklene kmalu mir. Taki podli nagibi so torej krivi, da se vojskujeta dva naroda ter se morita; vse zaradi tega, da more par kapitalistov prodati več orožja in s tem mnogo dobička vtakniti v žepe. Omikane evropske države pa to mirno gledajo!

Dopisi.

Iz Remšnika. (Umrli Liza Holcman in Jože Krelj.) Letos nam je nemila smrt vzela dve osebi, priljubljeni in poštenu, kojima bi še privoščili vsi mnogo let. Prva bila je Liza Holcman p. d. Poglonova žena. Bila je izborna pridna od svoje mladosti do zakonskega stanu in tudi v istem, komaj 15 let je bila v zakonu. Ni človeka, kateri bi o njej kaj žalega vedel povedati. Zapustila je moža in dve nedoletni hčerki, na katerih se vidi, kaj premore previdna in pobožna mati. Kar je želela, to je dosegla, da ima pridne otroke. Mučna bolezen, ki jo je vsako leto napadala, je komaj 50 let stari konec napravila. Zalujoči mož in dve hčerki ji želijo večni mir in pokoj. To se je zgodilo 6. septembra, a zdaj 15. oktobra se zopet zvonovi nemilo glasijo in svetu oznanjajo, da je oča Kolarič, Jože Krelj, sedaj Valenti trudapolno romarsko palico odložil in šel počivati. Zapustil je ženo in štiri hčerke, ki so vse dobro oskrbljene in na lepih posestvih; to je Štokheler v Marenbergu, Brunčko pri Sv. Antonu, gostilničar na Remšniku in Kolarič na starem domu. Vsem je dal nenavadno lepo svoto, tako, da lahko očeta hvalijo in molijo za njegovo dušo. Skrben, štedljiv, pameten in bogaboječ je bil od mladih let in Bog mu je trud in delo blagoslovil. Njegovo geslo je bilo, ker se je rad v nemškem jeziku izrazil: »Auf Gott vertraut, ist fest gebaut.« — »Na Boga zaupati je močno zidano.« In to zaupanje je resnično bilo od Boga uslišano. Sploh bil je mož, ki ga Remšnik ne bo lahko zopet imel. Njegova beseda bila je vselaj mero-dajna, kajti vsako stvar, bodisi pri občini ali cerkvi, je pametno uravnal. Večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, se je pripravljaj na odhod iz sveta v večnost. Nekaj dni pred smrtjo je svojim otrokom in zetom dajal pomenljive nauke za časno in večno življenje in potem vse blagoslovil, kakor so očaki storili; ta trenutek ihtenja in žalosti se ne da popisati. Naročil je tudi, nesite me od župnijske ravne ali travnika na pokopališče, saj sem tamkaj vedno hodil k službi božji in si na istem odpočil, zato pa ako hočete po moji volji ravnati, želim, da slednjikrat od istega prostora pridem k cerkvi. Pogreb je bil veličasten s primernim nagovorom in popotno pesmijo. Štiri krasne vence so mu njegove hčerke položile na rakev.

Kakih 16 let bil je cerkveni ključar pri sv. Pongracu, ki se na novo zida. Imel je veliko skrb za priprave, se veliko trudil, je tudi slednje dni pred smrtjo večkrat opomnil, glejte! glejte! da bo cerkev sv. Pongraca lepo dozidana, jaz ne bom več skrbel. — Bog mu bodi milostljiv in usmiljen! — Naj počiva v miru!